

בס"ד. יום א' פ' דברים, ג' מנחם-אב, ה'תשח"י.

— בעת ניחום אבלים אצל האדמו"ר אברהם יהושע העשיל העשל מקופישניץ שליט"א* —

בלתי מוגה

א. האדמו"ר מקופישניץ שליט"א סיפר אודות ביקורו בבית-החיים בעיה"ק טבריא, וכ"ק אדמו"ר שליט"א שאל אם השתטח גם על הציון של הרה"ק הרמ"מ מהאַרְאָדְאָק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א התעניין גם בקשר להנזקים בעקבות שטפונות הגשמים.

כמו כן התעניין כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד מנהגי המקום בנוגע להנחת פדיונות, וכן אודות הגישה לכהנים.

כשהזכיר האדמו"ר מקופישניץ שליט"א אודות ביקורם של רביס מבנ"י בקברי צדיקים בטבריא, וכן במירון — אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אמרו חז"ל¹ "אכל בי עשרה שכינתא שריא". ומוסיף רבינו הזקן באגה"ק² "שמעתי מרבתי כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד אף שאינם מדברים בדברי תורה, תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית משכינתא דשריא עליהו כו". ומזה מובן — במכ"ש וק"ו — גודל העילוי דאסיפת בנ"י במירון, להשתטח על קברו של רשב"י, שעומדים שם בהתעוררות גדולה וכו'.

[האדמו"ר מקופישניץ שליט"א אמר שההתעוררות על קברו של רשב"י היא מתוך שמחה³].

ולהוסיף, שההתעוררות בעת ההשתטחות היא גם על קברי שאר הצדיקים⁴, ובמיוחד צדיק שהוא גם "בנן של קדושים"⁵.

ב. האדמו"ר מקופישניץ שליט"א מסר דרישת שלום מביקורו בכפר חב"ד, והביע את התרשמותו מהתפתחות הבני' שם, ומהתעסקותם

(2) סכ"ג (קלו, ב).

(3) ראה גם סה"ש תש"ח ע' 228. וש"נ.

(4) ראה גם תו"מ שם ע' 27 ואילך. וש"נ.

(5) פסחים קד, א. וש"נ.

(* אחר פטירת אחיו הרה"ח ר' מרדכי שרגא ז"ל — נפטר ש"פ פינחס, כ"ד תמוז תשי"ח (ראה גם תו"מ ח"א ע' 119 ואילך).

(1) סנהדרין לט, א.

של תושבי המקום בתורה ועבודה, והפטיר, שמקנא בהם בגשמיות וברוחניות. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"קנאת סופרים" הוא דבר טוב ("תרבה חכמה")⁶, וכמ"ש "ותקנא רחל באחותה", "קנאה במעשי' הטובים"⁸.

וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א: אצלם הי' כבר גם הענין ד"בדמיין"⁹ חיי"י¹⁰, ובודאי מגיע להם שמכאן ולהבא יהי' אצלם אך טוב, הן בגשמיות והן ברוחניות.

ג. האדמו"ר מקופישניץ שליט"א סיפר גם אודות ביקורו בעיה"ק צפת, ואמר, שמצבה הרוחני של העיר מוזנח, וחסרים בה לומדי תורה. ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

צריכים להשתדל ולפעול להרמת קרן התורה שם. — יש לעשות תעמולה בין בני תורה אודות מעלתה וזכותה המיוחדת של צפת, להיותה העיר שבה חי ופעל האריז"ל¹¹, ועי"ז ישפיעו עליהם להתיישב בצפת.

ואמר האדמו"ר מקופישניץ שליט"א, שדבר זה תלוי בעניני כספים, ובשביל זה צריכים לפעול שתהי' לבנ"י פרנסה בהרחבה.

ד. כ"ק אדמו"ר שליט"א: הפעולה בנוגע לפרנסה בהרחבה לבנ"י כשלעצמה — גם לולי הצורך בהרמת קרן התורה במקום מסויים — היא דבר טוב ונכון, כדי שבנ"י יוכלו לנהל את חייהם מתוך הרחבה בגשמיות, שעל ידה באים גם להרחבת הדעת, כמארז"ל¹² "דירה נאה כו" — בגשמיות כפשוטו — "מרחיבין דעתו של אדם".

ולהעיר גם ממארז"ל¹³ "לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא, בשביל המשכן ובית המקדש" — דיש לומר, שכן הוא גם בנוגע לבנ"י, שתכלית ומטרת בריאת כסף וזהב בעולם, היא, בשביל בני ישראל, שתהי' להם הרחבה בגשמיות, ועד לעשירות!

(6) ב"ב כא, סע"א. כב, רע"א. וראה (355). — המו"ל.

אוה"ת ויצא ריח, ב ואילך. וש"נ. (11) ראה גם (ע"ד מעלת צפת עיה"ק) —

(7) ויצא ל, א. לקו"ש ח"ז ע' 514 ואילך. התוועדויות תש"נ

(8) פרש"י עה"פ. ח"ג ע' 176 ואילך.

(9) לשון הכתוב — יחזקאל טז, ו. (12) ברכות נז, ב.

(10) כנראה הכוונה להאסון שאירע בביה"ס (13) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר רפ"ה. וראה

בכפ"ח בשנת תשט"ז (ראה תו"מ חט"ז ע' גם תו"מ חט"ו ע' 322 ואילך.

האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: מצינו שרבי יהודה הנשיא, רבי, הי' עשיר¹⁴.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: רבי הי' עשיר מופלג. — הלואי תהי' לכל בני עשירות סתם, אפילו פחות מהעשירות של רבי! ...

האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: אצל האדמו"ר מקאָצק, "השרף" — לא רק שלא היתה עשירות, אלא אדרבה כו'.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: זוהי הנהגה השייכת ל"שרפים" ... אבל יהודים שחיים בעוה"ז הגשמי — זקוקים לבני חיי ומזונא רויחא, ובכולם רויחא, ועד לעשירות!

האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: הרי מפורש בכתוב¹⁵ "ראש ועושר אל תתן לי"?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אדרבה: בכתוב זה נאמר גם "ראש (עניות) .. אל תתן לי", והכתוב מקדים "ראש" ("אל תתן לי") ל"עושר" ("אל תתן לי"), היינו, שהבקשה דשלילת העניות קודמת לבקשה דשלילת העשירות.

ה. האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: עשירות — היא נסיון, והנני פוחד מהנסיון של עשירות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: גם עניות היא נסיון, ואדרבה, הנסיון דעניות — שגורם ליגיעה וצער כו' — גרוע וקשה יותר¹⁶, ועד כדי כך שאמרו חז"ל¹⁷ שעניות מעבירה את האדם על דעתו ועל דעת קונו! וכיון שכן, מוטב איפוא שיהי' הנסיון של עשירות! ...

— זכורני בילדותי שבתשעה באב מצאתי את המלמד דרדקי (שלמדני גמרא) יושב בחדרו ולומד גמרא (בהסוגיות שאין לומדים בתשעה באב). — במשך כל השנה הי' עסוק בלימוד עם התלמידים ולא היתה שעתו פנוי' כ"כ ללמוד לעצמו, ולכן, ניצל את ההזדמנות שאינו צריך ללמוד עם התלמידים בתשעה באב בשביל ללמוד לעצמו. — ובמענה לשאלתי: היתכן?! הרי למדנו בשו"ע¹⁸ שאסור ללמוד בתשעה באב — השיב לי: אם צריכים להלקותני בגיהנם — מוטב שילקוני עבור לימוד התורה! ...

14) ראה ברכות מג, א. נז, ב (וש"נ).
15) שבת קיג, ב (וש"נ). ועוד.

16) ראה עירובין מא, ב.

17) משלי ל, ח.

18) או"ח רסתקנ"ד.

16) ראה גם תו"מ חכ"א ריש ע' 275.

ועד"ז בנדו"ד: אם צריך להיות ענין של נסיון — מוטב שיהי' נסיון של עשירות מאשר נסיון של עניות, ובודאי יעזור השי"ת שיצליחו לעמוד בנסיון העשירות.

זאת ועוד:

מצינו בפירוש רש"י על הפסוק "בין פארן ובין תופל ולבן גו' ודי זהב" שבפרשת השבוע¹⁹ — דלכאורה: "חזרנו על כל המקרא ולא מצינו מקום ששמו תופל כו'" — ש"הוכיחן על הדברים כו' על העגל שעשו בשביל רוב זהב ("די זהב") שהי' להם, שנאמר²⁰ וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל".

וכאן רואים דבר פלא:

אע"פ ש"רוב זהב שהי' להם" גרם לחטא הכי חמור, חטא העגל, שעל ידו "חזרה זוהמתן" (לאחרי שפסקה במ"ת)²¹, מ"מ, הניח להם משה ליהנות מהזהב כל משך הארבעים שנה, ולא הוכיחן על זה עד סוף שנת הארבעים!

וכל כך למה — כיון שיהודים צריכים עשירות!

וכאמור, בודאי יעזור השי"ת שיצליחו לעמוד בנסיון העשירות, ומקרא מלא דיבר הכתוב²² "לבלתי ידח ממנו נדח", שקאי על כאו"א מישראל, גם על העשירים!...

ו. האדמו"ר מקופישניץ שליט"א סיפר כמה סיפורים, וביניהם — בהמשך לסיפור כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות דברי המלמד בנוגע ללימודו בתשעה באב — אודות הרה"צ ר' דוד משה מטשארטקוב שהי' רגיל לילך כשראשו נוטה כלפי מטה²³, שפעם בסעודת פורים אמר לו ה"בדחן" בדרך-צחות: ה"רבונו של עולם" איננו "גזלן", ומדוע כבודו מפחד ממנו כל כך?!...

ואמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): מוכרחני לומר לכם בסגנונו של "בדחן" הנ"ל: מדוע מפחד כבודו לבקש מהרבש"ע עשירות?!...

האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: אני כבר יהודי זקן, ומה לי ולעשירות?! מוטב שאבקש על ביאת המשיח.

(22) שמואל-ב יד, יד.

(23) להעיר מרמב"ם הלי' דעות פ"ה ה"ח.

(19) דברים א, א.

(20) הושע ב, יו"ד.

(21) זח"א נב, ב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: מהי הסתירה?! — יבקש כבודו על שני הדברים!

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) בכל אופן, יסכים כבודו שתהיי ליהודים עשירות!

האדמו"ר מקופישניץ שליט"א: הנני מסכים בלב שלם.

